

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 85 0 P 002315 13 Rev
Dana, 06.08.2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Vojislava Dimitrijevića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Đ.S., iz M., T., A.S. i A.S.1, iz T., koje zastupa D.P., advokat iz D., ..., protiv tužene RS, Ministarstvo ..., Osnovni sud u T., koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika u Doboju, radi naknade štete, vrijednost spora 300.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 002315 12 Gž od 18.09.2013. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 06.08.2015. godine, donio je

PRESUDU

Revizija i dopuna revizije se odbijaju.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju broj 85 0 P 002315 09 P od 29.12.2011. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja da se obaveže tužena da im nadoknadi štetu u iznosu od 300,000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate, kao i zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka, te je obavezan tužitelj da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.077,50 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 85 0 P 002315 12 Gž od 18.09.2013. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremeno izjavljenom revizijom i njenom dopunom tužitelji pobijaju drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija kao neosnovana odbije.

Revizija i njena dopuna nisu osnovane.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja da im tužena nadoknadi štetu u iznosu od 300,000,00 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je kod Osnovnim sudom u Tesliću u predmetu broj I-154/05 vođen izvršni postupak po izvršnim

ispravama-presudama njemačkog suda za koje nije proveden postupak priznanja strane sudske odluke i da je u tom postupku tražilac izvršenja bila C.Đ.F. a izvršenik Đ.S. (jedan od tužitelja u ovoj parnici); da je u tom izvršnom postupku izvršenika zastupao D.S., advokat iz T., prema priloženoj punomoći izvršenika; da je Osnovni sud u Tesliću po prijedlogu za izvršenje na nekretninama izvršenika Đ.S. dana 09.11.2005. godine donio rješenje o izvršenju kojim je usvojen prijedlog tražioca izvršenja i da je to rješenje primio A.S. (sin izvršenika i jedan od tužitelja u ovoj parnici); da je protiv tog rješenja izvršenik blagovremeno podnio prigovor lično, koji je Osnovni sud u Tesliću odbio kao neosnovan rješenjem od 14.08.2006. godine; da protiv rješenja kojim je odbijen prigovor izvršenik nije izjavio žalbu; da je postupak izvršenja nastavljen tako što je po prijedlogu tražioca izvršenja stalni sudski vještak dipl. ing. arhitekture E.M. procijenio vrijednosti nekretnina koje su bile predmet izvršenja na iznos od 125.619,10 KM, koja je određena kao prodajna cijena nekretnina izvršenika zaključkom izvršnog suda od 27.11.2006. godine; da je kod izvršnog suda na ročištu održanom dana 09.11.2006. godine punomoćnik izvršenika D.S. izjavio da se ne protivi određivanju prodaje nekretnina, da su održane dvije licitacije za prodaju nekretnina i da je na prvoj bio prisutan punomoćnik izvršenika, a na drugoj licitaciji nije bio prisutan iako je bio uredno obavješten, da su na drugoj licitaciji dana 02.02.2007. godine prodate nekretnine izvršenika za iznos od 41.900,00 KM; da je Osnovni sud u Tesliću donio rješenje o dosudi dana 09.02. 2007. godine, a nakon toga rješenje o predaji nekretnina kupcu nekretnina dana 15.03.2007. godine, protiv kojih izvršenik nije ulagao pravne lijekove; da je podneskom od 30.05.2007. godine advokat P.R. obavjestio Osnovni sud u Tesliću da je izvršenik u tom predmetu, a ovde tužitelj Đ.S., neuračunljiva osoba, prilažući ljekarsko uvjerenje neurologa dr. med. B. D.K. od 15.05.2007. godine; da su tužitelji A.S.1 i A.S., kao treća lica, putem istog advokata podnijeli prigovor dana 01.08.2007. godine u izvršnom postupku protiv izvršenika Đ.S., ukazujući na to da Đ.S. nije poslovno sposobna osoba pa da nije ni mogao preduzimati nikakve radnje u postupku niti dati punomoć za zastupanje, prilažući uz taj podnesak isto ljekarsko uvjerenje, te da o tom prigovoru Osnovni sud u Tesliću nije donio odluku; da je dana 27.06.2011. godine izvršenik Đ.S. podnio prijedlog za ponavljanje postupka u navedenom izvršnom predmetu o kome prvostepeni sud nije odlučio.

Polazeći od naprijed navedenog prvostepeni sud je zaključio da nije osnovan zahtjev tužitelja za naknadu predmetne štete, budući da protiv odluka donesenih u izvršnom postupku nisu podnosili pravne lijekove, te da bi pravo na naknadu štete imali u slučaju da su rješenja u izvršnom postupku ukinuta ili stavljena van snage, ili da je izvršenje proglašeno nedopuštenim, te da tužitelji tokom postupka nisu dokazali ni visinu štete, pa je slijedom toga odbio tužbeni zahtjev.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tužitelja, prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena presuda je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 154. stav 1. Zakon o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO) propisano je da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je nadoknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, a prema odredbi člana 155. ZOO šteta je umanjeње nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla dobit).

Odredbom člana 172. ZOO propisano je da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

Za odgovornost RS za štetu koju u obavljanju sudijske dužnosti učini sudija svojim nepravilnim ili nezakonitim radom, neophodno je postojanje opštih pretpostavki za odgovornost za štetu i to: subjektivna odgovornost, štetna radnja, postojanje štete, te uzročna veza između štete i štetne radnje. Pored toga, za odgovornost RS za naknadu štete u takvom slučaju neophodno je i postojanje posebnih pretpostavki i to: da je štetna radnje učinjena u izvršenju dužnosti sudije, da oštećeni mora biti stranka u nekom postupku, da štetnik mora biti sudija, te se mora raditi o njegovom nepravilnom ili nezakonitom radu. Štetna radnja, kao jedna od pretpostavki odgovornosti za štetu, može se sastojati u postupanju suprotno nekom propisu ili postupanju suprotno pravilima struke i propisanom načinu obavljanja djelatnosti ili se može raditi o propuštanju postupanja po propisu ili u skladu sa pravilima struke. Štetna radnja sudije mora biti vezana uz određeni postupak i djelovanje sudije u odnosu na vršenje njegove dužnosti. Protivpravnost u postupanju sudije postoji ako je svojim radom djelovao tako da je ostvaren sadržaj standarda „dovoljno ozbiljne povrede“.

U konkretnom slučaju tužitelji su tužbeni zahtjev u ovoj parnici zasnovali na tvrdnjama da je sudija Osnovnog suda u Tesliću postupao nezakonito u izvršnom postupku u predmetu broj I-154/05 koji je vođen po izvršnim ispravama-presudama njemačkog suda za koje nije proveden postupak priznanja strane sudske odluke, te kada je prihvatio da izvršenika Đ.S., jednog od tužitelja u ovoj parnici, zastupa advokat D.S., navodeći da izvršenik nije bio poslovno sposoban da ovlasti tog punomoćnika da ga zastupa u izvršnom postupku.

Prema odredbi člana 19. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13 i 98/14, u daljem tekstu: ZIP), do njene izmjene koja je stupila na snagu 28.06.2012. godine, izvršenje odluke stranog suda moglo se odrediti i sprovesti ako je odluka ispunjavala zakonom propisane uslove za priznanje.

Prema odredbi člana 101. stav 2. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 43/82 i 72/82, u daljem tekstu: ZRSZ), koja se u konkretnom slučaju primjenjuje na temelju odredbi člana 2. stav 2. Zakona o vanparničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 36/09, u daljem tekstu: ZVP), u vezi sa članom 458. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), u postupku priznanja strane sudske odluke ocjena suda se ograničava na ispitivanje uslova iz članova 86. do 95. toga zakona, prema kojima je sud prije donošenja odluke o priznanju strane sudske odluke ovlašten da provjeri da li je strana sudska odluka pravosnažna po pravu države u kojoj je donesena, da li je lice protiv koga je odluka donesena moglo sudjelovati u postupku pred sudom, da li postoji isključiva nadležnost organa na čijem području treba provesti postupak priznanja, da li postoji u istoj stvari pravosnažna odluka nadležnog organa na čijem području treba provesti postupak priznanja ili priznata neka druga strana odluka, da li postoji uzajamnost i da li je odluka u suprotnosti sa ustavom utvrđenim osnovama državnog uređenja.

U konkretnom slučaju iz izvršnog predmeta Osnovnog suda u Tesliću broj I-154/05 proizlazi da je tražilac izvršenja uz prijedlog za izvršenje priložio odluke njemačkog suda sa prevodom ovlaštenog prevodioca i klauzulom izvršnosti, te da izvršenik u tom postupku Đ.S. prigovorom od 23.11.2005. godine, koji je podnio lično, nije osporavao provođenje izvršenja na osnovu tih izvršnih isprava iz razloga koji su propisani naprijed navedenim odredbama ZRSZ, već tvrdnjom da tražiocu izvršenja ne duguje iznos koji je naveden u rješenju u

izvršenju, već mnogo manje po njihovom dogovoru (dogovoru sa tražiocem izvršenja), te da je zatražen veliki iznos na ime kamata.

Kod takvog stanja stvari, Osnovni sud u Tesliću je, prihvatajući izvršenje odluka njemačkog suda, koje nisu priznate kod domaćeg suda u posebnom vanparničnom postupku, dozvoljavanjem izvršenja na temelju takvih izvršnih isprava rješenjem o izvršenju dana 09.11.2005. godine, postupao u skladu sa tada važećom odredbom člana 19. ZIP. Stoga su nižestepeni sudovi pravilno odbili tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu štete u ovoj pravnoj stvari, nalazeći da iz razloga što je dozvoljeno izvršenje na nekretninama izvršenika Đ.S., jednog od tužitelja u ovoj parnici, na osnovu izvršnih odluka stranog suda koje nisu priznate kod domaćeg suda, nije bilo nezakonitog postupanja izvršnog suda u predmetnom izvršnom postupku.

Odredbama članova 7. stav 1., 123. stav 1. i 126. ZPP propisana su pravila o teretu dokazivanja tako da se pod teretom dokazivanja u smislu tih zakonskih odredbi smatra dužnost stranke da sudu ne samo pruži dokaze, nego i dužnost stranke da tim sredstvima dokaže svoje činjenične navode, jer će u protivnom snositi rizik nedokazanosti tih navoda, odnosno izgubiti parnicu.

U ovoj pravnoj stvari iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi da je u spis Osnovnog suda u Tesliću broj I-154/05 uložena punomoć za Đ.S., advokata iz T., kojom se ovaj advokat ovlašćuje na preduzimanje svih radnji u postupku, odnosno drugih radnji tako da pred Osnovnim sudom u Tesliću zastupa Đ.S. u predmetu broj I-154/05, sa svim ovlaštenjima punomoćnika, da je punomoć sačinjena u Tesliću dana 22.11.2005. godine i da je ispod riječi „potpis vlastodavca“ potpisan Đ.S., te pored potpisa vlastodavca ovjerena je i pečatom Advokatske kancelarije S. M. D. iz T. Podneskom od 30.05.2007. godine advokat P.R. se obratio Osnovnom sudu u Tesliću u predmetu broj I-154/05, kojim je obavjestio sud da je izvršenik u tom predmetu, sada jedan od tužitelja Đ.S., neuračunljiva osoba, koja nema pravnu-poslovnu sposobnost, da može samostalno obavljati poslove koji bi proizvodili valjane pravne posljedice, te je uz to dostavio ljekarsko uvjerenje neurologa dr. med. B. D.K. od 15.05.2007. godine za imenovanog, koje je kod toga suda primljeno dana 04.06.2007. godine, nakon što je Osnovni sud u Tesliću donio rješenje o dosudi nekretnina izvršenika njihovom kupcu broj I-154/05 od 09.02.2007. godine i rješenje o predaji kupcu predmetnih nekretnina broj I-154/05 od 15.03.2007. godine. Pored toga, podneskom imenovanim kao prigovor trećih lica od 01.08.2007. godine, A.S.1 i A.S. (tužitelji u ovoj parnici) su putem istog advokata, kao treća lica, Osnovnom sudu u Tesliću dostavili prigovor sa prijedlogom da isti sud donese rješenje o obustavi izvršnog postupka po svom rješenju broj I-154/05 od 09.11.2005. godine, navodeći da je izvršenik u tom predmetu (tužitelj Đ.S.), neuračunljiva osoba, koja nema pravnu-poslovnu sposobnost, da može samostalno obavljati poslove koji bi proizvodili valjane pravne posljedice i uz taj podnesak su dostavili isto ljekarsko uvjerenje, a ovaj prigovor je primljen kod izvršnog suda dana 03.08.2007. godine.

Naprijed navedeni dokazi, i prema stavu ovoga suda, nisu dovoljni za zaključak da je tužitelj Đ.S. kao izvršenik u izvršnom postupku koji se vodio kod Osnovnog suda u Tesliću pod brojem I-154/05 bio poslovno i parnično nesposoban i da zato ovlaštenje za zastupanje, koje je u tom postupku dao advokatu Đ.S., nije proizvelo pravno dejstvo, kao i za zaključak da je to mogao za njega učiniti samo postavljeni staratelj, kako smatraju revidenti. Imajući u vidu navedeno, suprotno tvrdnji revidenata, pravilan je zaključak drugostepenog suda u osporenoj presudi, da na pravilnost i zakonitost zastupanja izvršenika u naprijed navedenom izvršnom postupku, nije od uticaja činjenica da je neurolog dr. med. B. D.K. u ljekarskom

uvjerenju od 15.05.2007. godine (nakon završetka izvršnog postupka) dao mišljenje da Đ.S. ne može samostalno preduzimati pravne radnje, pa su svi revizioni navodi istaknuti u tom pravcu neosnovani. Takav zaključak proizlazi i iz same činjenice da za tužitelja Đ.S. i tokom predmetne parnice nije dostavljen dokaz da mu je oduzeta poslovna sposobnost i da mu je za zastupanje postavljen staratelj, već je naprotiv on i u ovoj parnici dostavio lično potpisanu punomoć za zastupanje po advokatima P.R. iz B. (uz tužbu) i D.P., advokatu iz D. (u toku žalbenog postupka), a ne punomoć potpisanu po svom staratelju postavljenom u skladu sa zakonom.

Kod takvog stanja stvari, suprotno navodima revidenata, nižestepeni sudovi su pravilno primjenili pravila o teretu dokazivanja kada su zaključili da nije osnovan tužbeni zahtjev tužitelja iz razloga što, prema njihovoj tvrdnji, izvršenik Đ.S. nije bio poslovno sposoban da punomoćnika advokata D.S. ovlasti za zastupanje u izvršnom postupku. Iz navedenog proizlazi da izvršni sud u predmetnom izvršnom postupku nije postupio nezakonito kada je na osnovu uredno sastavljene punomoći prihvatio advokata D.S. kao punomoćnika izvršenika Đ.S..

Imajući u vidu navedeno proizlazi da postupanje sudije u obavljanju sudijske dužnosti u izvršnom predmetu Osnovnog suda u Tesliću broj I-154/05 nije bilo nepravilno i nezakonito, te da nije ispunjena opšta pretpostavka za odgovornost tužene RS za naknadu štetu koju tužitelji zahtjevaju u ovoj parnici, te da je stoga pravilnom primjenom materijalnog prava iz odredbe člana 172. ZOO odbijen njihov zahtjev u ovoj parnici.

Revizioni navodi, koji su izneseni u dopuni revizije, a odnose se na eventualne propuste punomoćnika D.S. u zastupanju tužitelja Đ.S. u izvršnom postupku, nisu od uticaja na pravilnost odluke u ovoj parnici u kojoj je odlučivano o osnovu odgovornosti tužene za naknadu štete tužiteljima, već bi bili relevantni za ocjenu odgovornosti tog punomoćnika.

Iz naprijed rečenog proizlazi da pobijana odluka nema nedostatke na koje ukazuje revizija tužitelja, niti one na koje ovaj sud pazi po službenom dužnosti, pa je primjenom odredbe člana 248. ZPP valjalo odlučiti kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić